

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ОПШТИНЕ МАЈДАНПЕК

ГОДИНА: IX

БРОЈ: 9

30. март 2016.

ЦЕНА:
ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА:

1328

На основу члана 54. Закона о добробити животиња ("Службени гласник РС", број 41/09), члана 20. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07) и 64. Статута општине Мајданпек ("Службени лист општине Мајданпек", број 7/08), Општинско веће општине Мајданпек, на својој седници одржаној 28.03.2016. године, донело је

ПРОГРАМ контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Мајданпек

УВОД

Све већи број грађана као и правних лица одлучују се да у својим домаћинствима или пословним објектима држе псе и мачке. Иако су услови за држање животиња као и обавезе власника и држалаца животиња регулисане са више Закона и подзаконских аката велики број власника и држалаца паса и мачака не поштује те прописе и понаша се неодговорно, што између осталог резултира и повећањем популације напуштених паса и мачака на територији градских насеља. Популацију паса и мачака које затичемо на нашим улицама поред напуштених чине и изгубљени пси и мачке, као и они који су рођени на улици. Константном попуњавању ове популације највише доприносе власнички пси и мачке који су под slabим надзором власника, услед чега долази до њиховог неконтролисаног размножавања. Максималан број паса и мачака који самостално могу да живе на улици, без помоћи човека, директно зависи од ограничавајућих фактора као што су: доступни извори хране, воде и склоништа.

Неселективна еутаназија напуштених животиња представља чин који није у складу са цивилизацијским тековинама и доказано је неефикасна у смањивању популације напуштених паса и мачака. Статистика показује да број ухваћених и еутанираних животиња из године у годину често расте уместо да опада, и да су ефекти оваквих акција само привремени. Популација напуштених паса и мачака после оваквих метода враћа се на претходни ниво, будући да на место уклоњених, долазе нове животиње. Основни разлог неефикасности ове методе је у томе што она не делује на узрок проблема, а то је неодговорно власништво.

Питање напуштених животиња прераста у озбиљан јавни проблем који се може решити само планском организовано, континуираном акцијом свих заинтересованих страна у друштву кроз јасно

осмишљен програм хуманог решавања проблема напуштених животиња.

Да би се проблем решио неопходно је:

- Обезбедити примену важећих Законских одредби;
- Донети (изменити) локалне прописе;
- Увести стимулативне мере за обележавање, вакцинацију и стерилизацију паса и мачака;
- Осигурати прихватилиште задовољавајућих капацитета;
- Подићи радне капацитете зоохигијенске службе.

Применом ових одредби, стичу се услови за решавање проблема напуштених паса и мачака, али и санкционисање неодговорних власника који су главни узрок његовог настајања.

ПОЈЕДИНИ ИЗРАЗИ УПОТРЕБЉЕНИ У ОВОМ ПРОГРАМУ ИМАЈУ СЛЕДЕЋЕ ЗНАЧЕЊЕ:

1. *Власник животиње* јесте правно или физичко лице, односно предузетник, који има право чувања, држања, узгоја, репродукције, превоза, коришћења и продаје животиње и које је одговорно за живот, заштиту здравља и добробит животиња;

2. *Добробит животиња* јесте обезбеђивање услова у којима животиња може да остварује своје физиолошке и друге потребе својствене врсти, као што су исхрана и напајање, простор за смештај, физичка, психичка и термичка удобност, сигурност, испољавање основних облика понашања, социјални контакт са животињама исте врсте, одсуство непријатних искустава као што су бол, патња, страх, стрес, болести и повреде;

3. *Држалац животиње* јесте правно или физичко лице, односно предузетник, које има право чувања, држања, узгоја, репродукције, превоза и коришћења животиње, као и право продаје животиња на основу писменог одобрења власника и које је одговорно за живот, заштиту здравља и добробит животиња;

4. *Држање животиње* јесте смештај, чување, нега и брига о животињама, осим репродукције;

5. *Животиња* јесте сваки кичмењак који је у стању да осети бол, патњу, страх и стрес;

6. *Изгубљена животиња* јесте животиња која напустила власника, односно држаоца, без његове воље и коју он тражи;

7. *Напуштена животиња* јесте животиња која нема дом или која се налази изван њега и лишена је бриге и неге власника, односно држаоца и коју је он свесно напустио;

Напуштеним животињама у смислу овог програма сматрају се напуштени пси и мачке.

8. *Лишавање животиње живота* јесте поступак којим се животињи одузима живот на начин који изазива тренутну смрт;

9. *Луталица* јесте кућни љубимац који нема дом или је изван граница домаћинства свог власника или држаоца и није под контролом или директним надзором власника или држаоца;

10. *Кућни љубимац* јесте свака животиња која се држи ради дружења;

11. *Прихватилиште за животиње* јесте објект који служи за привремени или трајни смештај напуштених и изгубљених животиња и помоћ и бригу о напуштеним и изгубљеним животињама;

12. *Стерилизација* је хируршки захват, који изводи ветеринар, а подразумева оварио-хистеректомију женки и кастрацију мужјака, примењиваће се у терапеутске сврхе и у сврху контроле популације;

13. *Обележавање и регистрација животиња* јесте поступак означавања животиње на трајан начин ради идентификације, регистрације и прикупљања свих података у јединствени информациони систем;

14. *Збрињавање* напуштених животиња подразумева привремено или трајно смештање у објекте прихватилишта за животиње до удомљавања или, повратка на локацију или до природне смрти;

15. *Удомљавање* животиње је преузимање животиње из прихватилишта или напуштене животиње, која борави на јавној површини, на сталну бригу и негу у складу са Законом о добробити животиња, чиме животиња постаје кућни љубимац, а лице које је усвојило њен власник.

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Програмом контроле и смањења популације напуштених паса и мачака уређује се контрола и смањење популације напуштених паса и мачака на територији града Мајданпек и градског насеља Доњи Милановац, према специфич-ностима средине.

Законски оквир за спровођење Програма

- Закон о ветеринарству ("Службени гласник РС" број 91/05, 30/10 и 93/12)
- Закон о добробити животиња ("Службени гласник РС" број 41/09)
- Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС" број 129/07)
- Закон о комуналним делатностима ("Службени гласник РС" број 88/2011)
- Закон о потврђивању Европске конвенције о заштити кућних љубимаца

("Службени гласник РС" међународни уговори број 1, 21. мај 2010. године)

- Правилник о начину обележавања и регистрације паса и мачака ("Службени гласник РС" број 23/12)

- Правилник о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансионери за животиње ("Службени гласник РС" број 19/12)

- Одлука о условима за држање и заштиту домаћих животиња на грађевинском подручју Мајданпека и Доњег Милановца ("Службени лист општина", бр. 8/1999, 13/2007 и "Службени лист општине Мајданпек", бр. 10/2008 – др. одлука).

Овај програм је настао не само као законска обавеза, већ и као потреба решавања проблема напуштених паса и мачака.

ЦИЉ је хуманији и савременији приступ решавању овог проблема, у складу са важећом регулативом, а основни разлози за примену овог програма су:

- **СОЦИЈАЛНО-БЕЗБЕДНОСНИ** - напуштени пси и мачке на јавним површинама врло често својим присуством и владањем ремете јавни ред и мир, а нису ретки ни случајеви напада на грађане

- **ЕКОНОМСКИ** - Локална самоуправа за надокнаду штете настале услед уједа напуштених паса и мачака сваке године издваја знатна средства

- **ЗДРАВСТВЕНИ** - напуштене животиње су потенцијални извори и преносиоци заразних болести животиња, као и болести које су заједничке људима и животињама (зоонозе), нарочито беснила и ехинококозе

- **ХИГИЈЕНСКО-ЕКОЛОШКИ** - напуштене животиње разносе чврсти отпад и смеће из контејнера, канти и депонија и тако прљају улице, јавне површине и дечија игралишта

- **ХУМАНИ ОДНОС ПРЕМА ЖИВОТИЊАМА** - напуштене животиње препуштене су саме себи и често пута су изложене нехуманом односу од стране грађана

- **ЕДУКАТИВНИ** - недовољна укупна свест грађана, нарочито деце, о хуманом односу према животињама

ПРЕГЛЕД ТРЕНУТНОГ СТАЊА

Надлежне службе не располажу са прецизним подацима о броју паса и мачака који се налазе у власништву грађана Мајданпека и Доњег Милановца, већ се њихов број посредно утврђује на основу броја паса и мачака вакцинаисаних против беснила. Многи власници и држаоци паса и мачака не понашају се одговорно и не вакцинишу своје љубимце редовно против беснила, па се на основу тих података не може утврдити тачан број власничких паса и мачака.

Према подацима из Централне базе о обележеним псима и мачкама, коју води надлежно Министарство, на територији општине Мајданпек евидентирано је око 250 власничких животиња и то:

Година	Број мачака	Број паса
2013	9	311
2014	3	240
2015	2	245

Према евиденцији Централне базе, број вакцинисаних паса и мачака је у складу са бројем обележених паса и мачака, односно у 2015. години вакцинисано је 2 мачке и 242 паса.

Од евидентираних (обележених) паса и мачака 50% укупног броја налази се на територији града Мајданпека и градског насеља Доњи Милановац, док је преосталих 50 % на територији осталих 12 месних заједница.

Свакако да је број власничких паса и мачака знатно већи, обзиром да се претпоставља да један број власничких паса није обележен и није обухваћен вакцинацијом.

На основу наведених података и искуства ветеринара са терена процењено је да се тренутно на територији општине Мајданпек налази преко 1 000 власничких паса и мачака.

Према подацима Одељења за финансије, буџет и трезор, Општинске управе општине Мајданпек, укупан број поднетих захтева који су решени или се решавају у парничном поступку и вансудским поравнањем, а које су грађани поднели Општинској управи за надокнаду штете настале услед уједа паса и мачака, као и износ исплаћене надокнаде грађанима у протеклих пет година је следећи:

ГОДИНА	БРОЈ ПОДNETИХ ЗАХТЕВА	ИСПЛАЋЕНИ ИЗНОС (РСД)
2011.	/	/
2012.	14	846.804,28
2013.	20	1.239.244,69
2014.	28	1.326.091,00
2015.	58	2.134.842,00

Јавна комунална предузећа основана од стране општине Мајданпек, нису оспособљена за обављање послове хватања, превоза и збрињавања напуштених и изгубљених животиња у прихватилиште за животиње, те је ову услугу, за потребе општине Мајданпек, пружало овлашћено предузеће по основу годишњих уговора о пружању услуга.

Преглед броја ухваћених паса као и годишњи износ исплаћен за пружене услуге из буџета општине Мајданпек у претходних пет година дат је у табели :

ГОДИНА	Број ухваћених паса	ИСПЛАЋЕНИ ИЗНОС (РСД)
2011.	121	791.429,64
2012.	83	717.272,72
2013.	148	1.208.000,00
2014.	199	851.400,00
2015.	92	900.425,00

Општина Мајданпек је у претходним годинама на ухваћеним псима спроводила мере по *CNR програму* - "Catch, Neuter, Release" (ухвати, стерилиши и пусти, након којих је један број враћен на територију на коју је ухваћен. По том основу општини Мајданпек је од 2011. до 2015. године враћено 113 паса.

На основу расположивих података, нажалост није могуће проценити број паса и мачака луталица на територији града Мајданпека и градског насеља Доњи Милановац.

ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА ПРОГРАМА

- Повећање безбедности грађана;
- Смањење броја паса и мачака који се налазе на јавним површинама;
- Смањење рађања нежељених паса и мачака;
- Успостављање потпуне евиденције и боље контроле власничких паса;
- Смањење броја уједа од стране напуштених паса и мачака;
- Смањење количине средстава која се издвајају из буџета за обештећења грађанима због уједа напуштених паса и мачака;
- Спречавање ширења заразних болести животиња као и зооноза;
- Смањење разношења отпада из контејнера, канти и депонија и прљања јавних површина;
- Едукација грађана о одговорном држању паса и мачака;
- Унапређење добробити паса и мачака у складу са важећим прописима.

МЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Циљеви програма ће остваривати спровођењем следећих мера:

1. Обележавање, регистрација и вакцинација свих власничких паса и мачака,
2. Стерилизација власничких паса и мачака,
3. Едукација и информисање,
4. Збрињавање паса и мачака у прихватилиште.

1. Обележавање, регистрација и вакцинација свих власничких паса и мачака

Ова мера је кључна за успостављање контроле над популацијом власничких паса и мачака из које се константно попуњава популација напуштених животиња. Обележавање и регистрацију свих власничких паса и мачака је

потребно урадити на трајан начин путем микрочипа у складу са важећим прописима. Постојећа база података о власничким псима и мачкама коју води Управа за ветерину у сврху спровођења мера здравствене заштите животиња и којој могу приступити ветеринари, није прилагођена и нема све податке који су значајни за контролу и смањење популације паса и мачака, што је надлежност локалне самоуправе. Стога је потребно да локална самоуправа формира сопствену базу података коју ће редовно ажурирати и усаглашавати са базом података Управе за ветерину када су у питању подаци о изгубљеним, пронађеним или уинулим псима и мачкама, као и онима који су први пут регистровани. Прикупљањем података о власницима и држаоцима паса и мачака у базу која би се могла лако претраживати, омогућило би се брзо проналажење власника напуштених или изгубљених паса и мачака, као и власника оних животиња које су некога ујеле или проузроковале неком материјалну штету. Формирањем ове базе података створиће се услови за санкционисање несавесних власника животиња. Обележавање и регистрација животиња ће се реализовати кроз кампању од врата до врата, и проводиће се бесплатно. Истовремено сви обележени пси и мачке биће вакцинисани против беснила. У провођење ове мере биће укључене ветеринарске организације, комунална и еколошка инспекција и удружења за заштиту животиња.

2. Стерилизација власничких паса и мачака

Стерилизација власничких паса и мачака је мера која директно утиче на смањење броја нежељених кућних љубимаца. Ову меру је потребно спровести на што већем броју власничких паса и мачака, а пре свега на популацији која је под slabим надзором власника. То су животиње које се налазе у објектима индивидуалног становања и чији услови држања им омогућавају да по жељи слободно напуштају домаћинство. Из те популације настаје највише нежељених паса и мачака који највише доприносе константном попуњавању популације напуштених животиња. Важно је нагласити да је Законом о добробити животиња, члан 55., сваки власник или држалац паса или мачака обавезан да спречи рађање нежељеног подмлатка и то применом стерилизације, контрацепције или онемогућавањем контакта мужјака и женки. Да би ова мера била успешна и да би се већи број власника одлучио да стерилише свог љубимца ове интервенције требају бити бесплатне за власнике и држаоце паса и мачака. Искуства земаља које су примењивале ову методу контроле и смањења популације паса и мачака показују да једино у случају када је бесплатна, ова мера почиње да даје значајне резултате након неколико година.

3. Едукација и информисање

Едукација и информисање се врше у циљу промовисања одговорног власништва, хуманог односа према животињама, као и ради

скретања пажње на поштовање свих прописа којима се регулише држање кућних љубимаца.

Ова мера би требала бити прилагођена различитим категоријама: деци, власницима и будућим власницима и широј јавности.

Деца имају природни афинитет према животињама и врло су пријемчива за идеје о добробити животиња. Разговор са њима у школи и илустроване брошуре могу им дати корисне информације о основној бризи о животињама.

Власницима и будућим власницима потребне су информације о правима и обавезама власника и држалаца животиња, програму контроле и смањења популације напуштених паса и мачака, предностима кастрације и слично.

Едукацију и информисање треба спроводити путем електронских и штампаних медија, друштвених мрежа, брошура, билборда, организовањем јавних трибина и слично, при чему велики допринос могу дати удружења за заштиту животиња.

4. Збрињавање паса и мачака у прихватилиште

У оквиру ове мере предвиђено је више активности, при чему је основна активност обезбедити прихватилиште за животиње. Законом о добробити животиња прописана је обавеза локалне самоуправе уколико на својој територији има напуштених животиња, да истима мора осигурати смештај у прихватилишту. У складу са законском обавезом општина Мајданпек ће у најскоријем времену обезбедити прихватилиште за животиње које испуњава услове прописане Правилником о условима које морају да испуњавају пансионери за животиње и прихватилишта.

Будући да зоохигијенска служба која обавља послове хватања, превоза и збрињавања напуштених и изгубљених животиња у прихватилиште, а која је у претходном периоду обезбеђивана по основу уговора о пружању услуге са овлашћеним институцијама, односно службама, и која је услугу пружала периодичним доласцима из других општина, што не испуњава услове који су за те послове прописани Законом, неопходно је подизање капацитета за рад ове службе у оквиру постојећих јавних предузећа. У том смислу треба посебно обратити пажњу на техничку опремљеност и обученост радника будуће зоохигијенске службе.

Обезбеђивањем одговарајућег прихватилишта и подизањем капацитета зоохигијенске службе осигураће се услови за збрињавање животиња са јавних површина. Осим напуштених и изгубљених животиња у прихватилиште ће се збрињавати и животиње чији власници, односно држаоци не могу више да се брину о њима, животиње које надлежни инспекцијски органи одузму власницима, односно држаоцима, као и животиње које су у опасности. По доласку у прихватилиште животиње са јавних површина пролазе процедуру која подразумева: визуелни преглед од стране

ветеринара и утврђивање да ли је животиња обележена. Уколико је животиња обележена претрагом базе података пронаћи ће се њен власник, и обавестиће се да је животиња у прихватилишту. Животиње које нису обележене и за које се не може утврдити ко је власник потребно је трајно обележити микрочипом и регистровати, вакцинисати против беснила, третирати против цревних паразита и стерилисати. Тако третиране животиње остају у прихватилишту до проналажења нових власника - **удомљавање**. Лице које удомљава пса или мачку из прихватилишта закључује уговор са прихватилиштем, којим су регулисана права, обавезе и међусобни односи. Приликом удомљавања животиња се региструје на име удомитеља, а подаци се уносе у базу података. Удомљавање треба бити стална активност јер је то најпожељнији облик трајног збрињавања напуштених животиња. У том смислу потребно је константно информисати грађане путем медија, штампањем брошура, плаката као и организовањем изложби ради удомљавања животиња, а у чему велику подршку могу пружити удружења за заштиту животиња.

У ситуацији ако су капацитети прихватилишта попуњени, животиње за које се не интересују удомитељи, могу се вратити на територије на којима су ухваћене. Реч је о тзв. **CNR програму - "Catch, Neuter, Release" (ухвати, стерилиши и пусти)**. CNR програм се укратко своди на хватање напуштених животиња, стерилизацију, вакцинацију против беснила, третман против ектопаразита и ектопаразита, обележавање и враћање здравих, неагресивних животиња на подручје на којем су ухваћени, осим на локације дечијих вртића, школских дворишта и болница. Враћене животиње стварају мање заједнице вакцинисаних, неагресивних и здравих паса који представљају баријеру за долазак нових животиња на слободне изворе хране. Након одређеног времена број напуштених животиња се на таквој територији смањује, пошто се животиње више не размножавају. Такве животиње и даље се сматрају напуштеним животињама, и траже се њихови удомитељи. Враћање на првобитна станишта се може вршити само након строге ветеринарске тријаже и представља прелазно решење у програму контроле напуштених паса и мачака.

Еутаназија је лишавање животиње живота на хуман начин и једна је од метода контроле популације напуштених паса и мачака. Проводи се само у ситуацијама које су одређене Законом о добробити животиња (јединке које су неизлечиво болесне, неизлечиво повређене, телесно деформисане, патолошки онеспособљене тако да опоравак није могућ, старе јединке са отказаним појединим животним функцијама, агресивне јединке које није могуће социјализовати), а проводе је искључиво ветеринари.

Наведеним активностима допринели би да кроз прихватилиште за релативно кратко време прођу сви напуштени пси и мачке, буду обележени и здрави, и уколико се нађу на улици или другој јавној површини не би представљали велику опасност.

ФИНАНСИРАЊЕ

Мере наведене у програму финансираће се из буџета општине Мајданпек. С тим у вези Општинско Веће ће сваке године на предлог надлежне инспекције доносити Акциони план за спровођење Програма контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији града Мајданпека и градског насеља Доњи Милановац, као и на подручјима за која се закључи да су посебно угрожена.

НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ПРОГРАМА

Надзор над спровођењем овог Програма врши Општинска управа преко комуналне и инспекције за заштиту животне средине.

ЗАКЉУЧАК

Применом мера из Програма значајнији резултати се могу очекивати за око годину дана. Све горе наведене мере предвиђене Програмом су неопходне како би се кроз време и едукацију подигла свест о схватању одговорности (личне и материјалне) власника сваког пса и мачке и тиме отклонио узрок проблема.

Усвајањем и реализацијом овог Програма допринеће се значајном смањењу броја напуштених паса и паса луталица на територији општине Мајданпек, посебно града Мајданпека и Доњег Милановца, чиме ће се смањити и број оштећених грађана од уједа паса а што ће директно одразити на смањење трошкова по наведеном основу у буџету општине Мајданпек

Овај Програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Мајданпек".

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ МАЈДАНПЕК
Број: 352-13/2016 од 28.03.2016. године

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНСКОГ ВЕЋА,
Дејан Вагнер, с.р.

САДРЖАЈ**ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ МАЈДАНПЕК**

Програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Мајданпек.....	1
---	---

ИЗДАВАЧ: Општина Мајданпек – Стручна служба органа општине, ул Трг ослобођења бб Мајданпек
ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: мр Србислав Живковић, тел: (030) 582 700
ТЕЛЕФОНИ: Редакција (030) 581 140 лок. 1139
УПЛАТНИ РАЧУН: 840-745151843-03, остали приходи у корист нивоа Општине Мајданпек, позив на број 97
06-063
ШТАМПА: Стручна служба органа општине